

Asia: VN/8566/2021

Sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen kehittäminen -hanke (SOTEKO)

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot loppuraportista

Lausunnon antaminen raportista oli haasteellista, sillä samat teemat toistuivat useassa eri ehdotuksessa. Lisäksi monet ehdotuksista jäivät hyvin yleiselle tasolle. Niiden konkretisointi olisi helpottanut lausunnon muodostamista

Näkemyksenne koskien ehdotuksia sosiaalialan siirtymien sujuvoittamiseksi korkeakoulusektorien välillä (ehdotukset 1-6)

-

Mitä sosiaalialan siirtymiä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

-

Näkemyksenne koskien ehdotuksia terveysalan koulutuksen siirtyminen sujuvoittamiseksi korkeakoulusektorien välillä (ehdotukset 7-11)

-

Mitä terveysalan siirtymiä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

-

Näkemyksenne ehdotuksista kaksoistutkintojen kehittämiseksi (ehdotukset 12-13)

-

Mitä kaksoistutkintoja koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomoida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

-

Näkemyksenne korkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan vetovoimaa ja harjoittelua koskevista ehdotuksista (ehdotukset 14-35)

Ehdotus 23.

Olemme saaneet riittävän lisäyksen logopedian koulutusmääriin. Nyt näiden koulutettavien oikeus laadukkaaseen ja riittävään kliiniseen harjoitteluun on turvattu. Työelämän paineisuus sekä suuret muutokset työnteokympäristössä hyvinvointialueiden myötä haastavat laillistettuja puheterapeutteja sekä saattavat vaikuttaa siihen, kuinka paljon opiskelijoita on mahdollista ottaa ohjaukseen.

Riittävä tuki sekä yliopistoilta että työnantajalta ovat edellytyksenä harjoittelujaksojen laadukkaaseen toteutukseen.

Harjoittelujärjestelmiä kehitettäessä tulisi huomioida seuraavaa:

Logopedian ja psykologian kliinisistä harjoitteluista aiheutuvien kulujen korvaus työnantajille tulee muuttaa lakimuutoksella valtion korvaamaksi vastaavalla tavalla kuin lääketieteellisen, hammaslääketieteellisen ja ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan harjoittelujen kulut korvataan.

Logopedian ja psykologian koulutusten kandidaatin ja maisterin opinnot sisältävät runsaasti pakollista kliinistä harjoittelua, joka tapahtuu suurimmaksi osaksi julkisen ja yksityisen sektorin terveydenhuollon organisaatioissa. Harjoittelujen ohjaajina toimivat laillistetut puheterapeutit ja psykologit ja niistä aiheutuu työnantajille kuluja muun muassa harjoittelun suunnittelusta, harjoittelijan perehdytyksestä ja ohjauksesta sekä korkeakoulujen kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Tällä hetkellä harjoitteluista aiheutuvia kuluja ei korvata terveydenhuollon organisaatioille, mikä vähentää organisaatioiden halukkuutta ottaa harjoittelijoita. Harjoittelupaikkojen saatavuus perustuu täysin ohjaajien ja organisaatioiden vapaaehtoisuuteen, sillä logopedian ja psykologian harjoitteluista ei ole säädetty laissa tai asetuksissa kuten muilla sotealoilla.

Logopedian ja psykologian opiskelijamäärät ovat lisääntyneet kasvaneiden sisäänottomäärien vuoksi viime vuosina merkittävästi. Lisääntyneiden opiskelijamäärien vuoksi on tärkeää, että harjoittelut toteutuvat yhdenvertaisesti ja laadukkaasti kaikkialla Suomessa. Tulevaisuudessa on tärkeää taata harjoittelupaikkojen riittävyys kaikille opiskelijoille oikea-aikaisesti siten, ettei yhdenkään opiskelijan valmistuminen ja työelämään siirtyminen viivästy harjoittelupaikan puuttumisen vuoksi. Tämä edellyttää logopedian ja psykologian harjoittelujärjestelmien systemaattista kehittämistä ja yhteistyön tiivistämistä hyvinvointialueiden ja muiden toimijoiden kanssa. Harjoittelukulujen korvauksen siirtäminen valtion maksettavaksi mahdollistaa harjoittelujärjestelmien vakaan kehittämisen. Harjoittelujärjestelmän systematisoinnilla on mahdollista varmistaa osaavan henkilöstön riittävyys hyvinvointialueilla tulevaisuudessa. Tällä hetkellä lääketieteellisen, hammaslääketieteellisen sekä ammattikorkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan harjoittelukulut

korvataan valtion toimesta. On perusteltua, että tulevaisuudessa kaikki sosiaali- ja terveysalan professiokoulutukset tulevat tasapuolisesti kohdelluksi harjoittelukulujen korvaamisesta päätettäessä.

Ehdotus 24

On tärkeää että päättöharjoittelut ovat poikkeuksetta palkallisia, tämä tulisi turvata säädöstasoisesti kaikkiin sote-alojen päättöharjoitteluihin.

Myös ohjaajan oikeus saada lisäpalkkio ohjaamisesta tulee turvata nykyistä paremmin ja ohjeistuksen tulee ohjata tähän.

Ehdotus 26

Tämä on kannatettava tavoite. Digitalisaatiota hyödyntävän arviointi- ja kuntoutusmateriaalin tuottaminen ja pelillistäminen sekä asiakkaiden omien hyvinvointitoimien mahdollisuuksien lisääminen on lähitulevaisuudessa tärkeää. Näiden suunnittelussa, testauksessa ja käyttöönotossa alan opiskelijoita tulee hyödyntää nykyistä enemmän.

Mitä vetovoimaa ja harjoittelua koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

Logopedian koulutusta tarjoavissa yliopistoissa on käynnissä monenlaisia työelämän ja yliopiston edustajat yhdistäviä kehityshankkeita, joiden myötä työelämän ja yliopiston välinen dialogi on lisääntynyt ja lisäänty merkittävästi. Esimerkkinä mainittakoon Itä-Suomen yliopiston hankkeet, joissa on aktiivisesti rakennettu yhteistyöverkostoa työelämän ja yliopiston välille. Työelämän tarpeet ja näkemykset huomioidaan koulutuksessa sen alusta alkaen. tällä pyritään varmistamaan työelämän tarpeisiin vastaavan työvoiman saanti alueellisesti ja valtakunnallisesti. Suomen Puheterapeuttiliitto toimii hankkeissa taustatukena ja pyrkii edistämään hyvien käytänteiden leviämistä laajemmalle.

Näkemyksenne jatkuvaa oppimista koskevista ehdotuksista (ehdotukset 36-42)

Ehdotus 42

Logopedian erikoistumiskoulutus tulee saada STM:n rahoittamaksi, jotta erikoisosaamista vaativan työvoiman saanti on tulevaisuudessa turvattu ja erikoistumiskoulutuksen tulevaisuus varmistetaan. Täydennyskoulutukseen tulee varata riittävästi resursseja. Puheterapeuttiliitto osallistuu erikoistumiskoulutuksen suunnitteluun yhteistyössä Logonetin kanssa.

Erilaisiin tarpeisiin vastaavan täydennyskoulutuksen suunnittelu yhteistyössä työelämän ja korkeakoulujen kanssa on tärkeää. Logopedian alalla on tälläkin hetkellä käynnissä tällaisia kehityshankkeita.

Mitä jatkuvaa oppimista koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

-

Näkemyksenne mielenterveyspalvelujen osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen kehittämisestä (ehdotukset 43-50)

-

Mitä mielenterveyspalvelujen osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen kehittämistä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomoida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?

-

Näkemyksenne sote-uudistusten edellyttämiä osaamistarpeita koskevista ehdotuksista (ehdotukset 51-54 ja luku 7)

-

Piirto Heta
Suomen Puheterapeuttiliitto ry